

Arbeiderpartiets, Senterpartiets, Sosialistisk Venstrepartis,
Bymiljølistas og Pensjonistpartiets forslag til:

Revidert handlingsplan 2016-2019

Budsjett 2016

INNSTILLING

1. Med hjemmel i kommunelovens paragraf 44 og 45 vedtas Fredrikstad kommunes handlingsplan for perioden 2016 - 2019 og budsjett for 2016 med netto utgiftsrammer fordelt på de enkelte tjenesteområder slik det framkommer av oversikten for driftsbudsjettet i partienes forslag.
2. Investeringsbudsjettet for 2016 med finansiering vedtas slik det framkommer i *partienes forslag til investeringsoversikt*.
I tillegg vedtas investeringsprosjekter med finansiering innenfor Belønningsordningen. Merinntekter ved salg av bolig- og nærings- eiendommer utover kostnadene til å opparbeide nye arealer avsettes til ubundet investeringsfond.
Rådmannen gis fullmakt til å disponere inntekter fra forsikringsoppgjør og inntekter fra salg av utrangerte biler, maskiner og utstyr til å finansiere investeringer for anskaffelse av biler, maskiner og utstyr til samme formål.
3. Kommunale avgifter, egenbetaling og gebyrer fastsettes i samsvar med dokumentet Egenbetalinger, gebyrer og betalingsbetingelser 2016, samt endring som fremgår av partienes forslag.
4. Det godkjennes låneopptak på 710,1 millioner kroner for 2016. Rebudsjettering av investeringer fra 2015 vedtas i egen sak.
5. Investeringsstilskudd til Fredrikstad kirkelige fellesråd overføres netto (fratrasket mva.-kompensasjon).
6. Det godkjennes låneopptak i Husbanken til videre utlån med inntil 150,0 millioner kroner for 2016 hvor av 78 millioner kroner rebudsjetteres fra 2015 gjennom vedtak i egen sak.
7. Trekkrettigheter i bank på 150,0 millioner kroner kan benyttes for å overholde økonomiske forpliktelser i løpet av året.
8. Det godkjennes en ramme for leasingavtaler for utskifting av biler og andre mindre behov på inntil 10,0 millioner kroner for 2016.
9. Det godkjennes en garantiramme på til sammen 10,0 millioner kroner til dekning av depositum og husleiegarantier ved NAV.
10. Rådmannen gis fullmakt til å foreta mindre justeringer i budsjetterte kalkulatoriske renter og avdrag og budsjetterte finansposter der avvik i framdriften av prosjektet fører til forsinket låneopptak.
11. Rådmannen gis fullmakt til å foreta endringer i de økonomiske rammene mellom tjenesteområdene som følge av flytting av oppgaver og årsverk, samt å tilpasse disse endringene i hovedoversikter for drifts- og investeringsbudsjettet i henhold til de formelle forskriftene.
12. For selvkostområdene vann, avløp, renovasjon, slam og feier skal eventuelle underskudd fremføres til neste års selvkostberegning og dekkes over kommende års gebyrer.
13. Låneporteføljen til Fredrikstad kommune som fremkommer i vedlegg 5 vedtas og legges til grunn for refinansieringer i 2016.
14. For eiendomsskatt gjelder:
 - 14.1 Det innkreves eiendomsskatt for 2016. I henhold til skatteloven for byene av 15. august 1911, og lov om eiendomsskatt av 6. juni 1975, samt endringer i samme lov gjort av Stortinget den 1. januar 2013.

- 14.2 Med de unntak som nevnt under vedtakets pkt. 15.4 skal skatteøre i Fredrikstad kommune være 7,0 ‰ kfr. Eiendomsskattelovens § 11, 1 ledd.
- 14.3 Med hjemmel i Eiendomsskattelovens § 12 litra a skal skatteøre for bustaddelen i egedomar med sjølvstendig bustaddelar og fritidseiendommer være 3,9 ‰. Det gis et bunnfradrag på 200 000 kroner per selvstendig boenhet i boliger, samt et bunnfradrag på 200 000 kroner per fritidseiendom.
- 14.4 Med hjemmel i Eiendomsskattelovens § 7 kan følgende eiendommer fritas for eiendomsskatt: litra a, Egedomar åt stiftingar og institusjonar som tek sikte på å gagne ein kommune, eit fylke eller staten. litra b, Bygning som har historisk verde.
- 14.5 Med hjemmel i eiendomsskattelovens § 5 litra a skal følgende eiendommer fritas for eiendomsskatt: "Eigedom som staten eig, så langt eigedomen har historisk bygg eller anlegg", gjennom fredningsvedtak jfr Lov om kulturminner.
- 14.6 Med hjemmel i Eiendomsskattelovens § 7, litra e, skal eiendommer som blir drevet som gårdsbruk og skogsbruk svare eiendomsskatt for våningshuset og kårboligen med garasje og uthus og passende tomt. Eiendomsskatten svares etter samme satser som for boligeiendommer.

Innledning

I dette dokumentet presenterer partiene Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Bymiljølista og Pensjonistpartiet felles forslag til Budsjett 2016 og revidert handlingsplan 2016-2019. Forslaget fremmes av Ap, Sp og SV i formannskapet.

Partiene har lagt rådmannens forslag til grunn for arbeidet, slik at politiske prioriteringer er synliggjort som endringer i forhold til rådmannens dokument. Partiene har lagt egen politisk plattform 2015 - 2019 til grunn for rullering av handlingsplanen. Det betyr at det ligger inne nye tiltak partiene vil gjennomføre i planperioden 2016-2019.

Verdivalg

Vår politikk bygger på rettferdighet og fellesskap. Vi vil føre en politikk som er forankret i et levende lokaldemokrati, en bærekraftig utvikling, et sosialt og samfunnskritisk engasjement med fokus på demokratiutvikling og åpenhet. Vi vil at Fredrikstad skal være et åpent og inkluderende lokalsamfunn med plass til alle.

Samarbeidspartiene sier:

Vi vil at Fredrikstad skal være et samfunn med like muligheter for oss som bor her, et samfunn bygget på solidaritet og fellesskap mellom innbyggerne over kommunegrenser og over landegrenser. En sterk offentlig sektor, med gode offentlige tjenester, er det viktigste redskapet for å nå vårt mål om å levere tjenester av god kvalitet, og for å bidra til vekst og utvikling i privat sektor. Derfor sier partiene:

- Et klart og utvetydig nei til all form for konkurranseutsetting av de grunnleggende velferdstjenestene som skole og omsorg.
- Nei til salg av kommunale selskaper.
- Et klart og utvetydig ja til å bygge ut velferden gjennom å bedre skolen, omsorgstjenestene og kulturtilbudet i stedet for skattekutt.
- Et klart og utvetydig ja til at nærings- og arbeidslivet har krav på forutsigbare kommunale rammebetingelser, rask og effektiv tilrettelegging og service med høy kvalitet.
- Et klart og utvetydig ja til at klimaplanen skal gjennomføres og miljøtiltak prioriteres
- Ja til å bevare søndagen som den er uten flere søndagsåpne butikker.
- Ja til trygghet for de ansatte og nei til økt bruk av midlertidige ansettelser

Klimaendringer, tilflytting og fraflytting, høyere levealder og ny teknologi, internett og økt reisevirksomhet påvirker vår hverdag, og gjør at vi stiller nye og andre krav til hvordan kommunen vår skal fungere. Kunnskap vil være en avgjørende forutsetning for utviklingen av framtidens Fredrikstad:

Fredrikstad skal være **kunnskapsbasert**. Vi skal hele tida ha velferdstjenester som er i endring. Som tar opp i seg nye behov og nye virkemidler. Som er fleksible og tilpasset den enkeltes behov. Vi skal være teknologioptimistiske, og spre gode erfaringer med nye måter å organisere arbeidet på.

Fredrikstad skal være **kunnskapsrikt**. Da må vi sørge for å rekruttere og utvikle kompetente arbeidstakere. Vi må ha respekt for den fagkompetansen de ansatte i kommunen besitter, og sørge for at den blir tatt i bruk når samfunnet og framtidens tjenester utvikles.

I utviklingen av Fredrikstad kommune skal vi være **kunnskapssøkende**.

Samarbeidspartiene vil ha alle de som tilhører lokalsamfunnet med på å utvikle Fredrikstad.

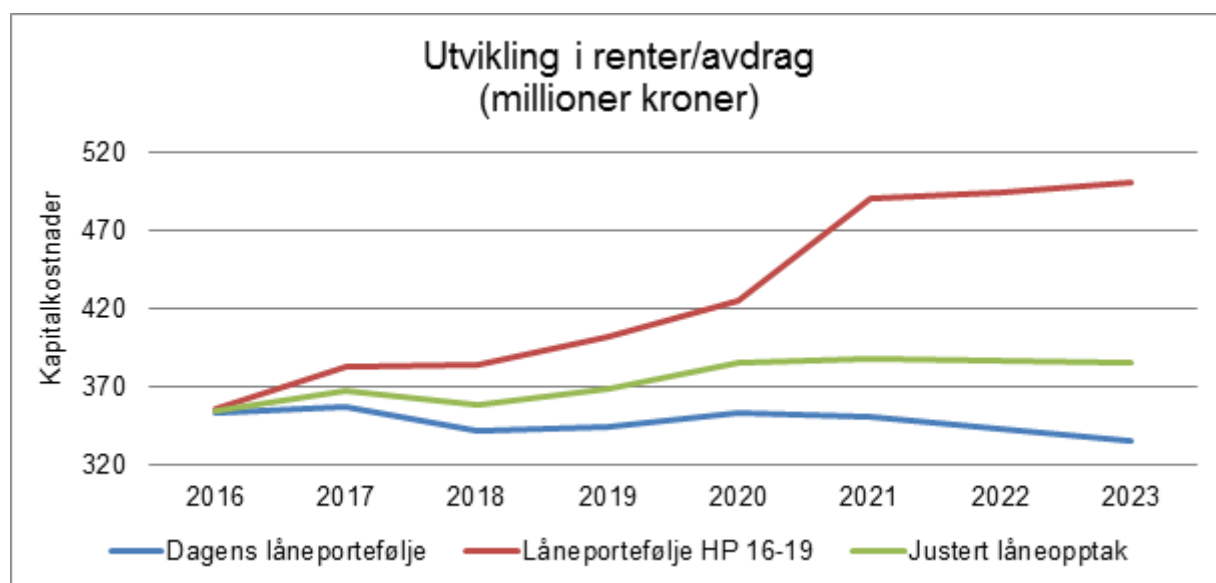
Vi vil som folkevalgte og partier invitere innbyggerne inn i diskusjonene. Innbyggerne er Fredrikstad. Vi vil derfor skape gode arenaer for innflytelse og deltakelse, slik at alle som bor i Fredrikstad kan bidra i den videre utviklingen. Vi vil sette i gang et prosjekt for å bygge kunnskap og foreslå tiltak for å øke valgdeltakelsen.

Fredrikstad er en by med levekårsutfordringer. Det er store geografiske forskjeller. Samarbeidspartiene legger kommuneplanens mål om at folkehelse og levekår skal forbedres kraftig og at sosiale helseforskjeller skal utjevnes til grunn. Det er ambisiøse mål som må følges opp med konkret handling.

Fredrikstadsamfunnets hovedutfordring er at antallet arbeidsplasser ikke vokser i takt med befolkningsveksten. Arbeid til alle vil være vårt hovedmål, slik at alle kan bidra til samfunnsutviklingen i framtidens Fredrikstad. Vi må også se ut over kommunegrensene og bidra til et konstruktivt samarbeid om å bidra til flere arbeidsplasser i hele Nedre Glomma-regionen og Østfold fylke.

Økonomi

Hvis vi skal nå målene vi setter oss så er det helt avgjørende at vi fortsatt har orden i kommuneøkonomien. Handlingsplanen er ambisiøs på vegne av oss selv men ikke minst på vegne av fredrikstadsamfunnet. Det er derfor nødvendig med en solid finansiering av kommunens økonomi. Vi støtter rådmannens vurdering av behovet for en forsiktig økning av inntektsnivået fra eiendomsskatten som ett av de grep vi må gjøre for å bedre finansieringsevnen. Eiendomsskatten skal ha sosial profil.

Evnen til å gjennomføre mål og tiltak vi har satt oss fore er avhengig av at kommunens økonomi går i balanse. Partiene følger gjeldsutviklingen tett og legger handlingsregelen til grunn i handlingsplanperioden. Vi vil til enhver tid arbeide for en kommuneøkonomi som sikrer et varig godt lokalt velferdstilbud.

Hovedprioriteringer i budsjettet

Det er en forutsetning å ha orden i økonomien for at kommunen skal kunne levere velferdstjenester til innbyggerne. Skal vi nå målene våre må vi bruke de store pengene på de store oppgavene.

Vi viderefører satsingene fra handlingsplanen vedtatt i juni og prioriterer styrking av fellesskapet og orden i økonomien. Partiene har funnet rom for noen viktige styrkinger.

Helse og velferd styrkes klart mest i perioden. Behovet for omsorgstjenester er hovedgrunnlaget for økningen av inntektene gjennom justering av eiendomsskatten. Utbygging, rehabilitering og drift av heldøgns bo- og omsorgsplasser er vår hovedprioritering i perioden. Oppvekstutvalgets rammer styrkes for å kunne gi mer tilpasset opplæring og følge opp lese-, skrive-, og regneløftet.

Vi innførte gratis ferge i kommunen fra 1.1.2013. Dette er et virkemiddel som partiene ønsker å videreføre og utvikle for å bedre miljøet i byen vår, styrke folkehelsen, og dermed bidra både til at klimaet og trafikksikkerheten bedres. Fergetilbudet ses som en integrert del av gang – og sykkelveinettet vårt, og skal derfor være gratis for alle som bruker det. Fergetilbudet har blitt svært attraktivt. Partiene ønsker derfor å utvide fergetilbudet i dette budsjettet.

De andre tjenesteområdene styrkes også sammenlignet med rådmannens budsjett. Dette kommenteres nærmere lengre ned under de forskjellige seksjonene.

Partiene har antydnet hva styrkingene til det enkelte utvalg kan benyttes til. Det er imidlertid opp til det enkelte utvalg å foreta den endelige prioritering innenfor sin ramme.

Driftsrammer 2016 – 2019

FREDRIKSTAD KOMMUNE						
(nettorammer i mill kr)	Regnskap	Bud	Bud	Bud	Bud	Bud
Fra 2016 i 2016 kroner	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Inntekter						
Skatt	-1 625,6	-1 706,2	-1 842,2	-1 842,2	-1 842,2	-1 842,2
Rammetilskudd	-1 917,0	-1 923,5	-1 957,6	-1 957,6	-1 957,6	-1 957,6
Realvekst frie inntekter		0,0	0,0	-46,9	-93,3	-140,0
Eiendomsskatt	-201,8	-206,0	-239,9	-242,1	-242,1	-242,1
Sum frie inntekter	-3 744,4	-3 835,7	-4 039,7	-4 088,8	-4 135,2	-4 181,9
Bundne utgifter						
Renteutgifter- lån vedtatt t.o.m. bud 2015	157,3	153,3	130,4	129,4	129,0	131,0
Renteinntekter	-105,8	-65,8	-44,9	-49,5	-59,8	-68,5
Avdrag - lån vedtatt t.o.m bud 2015	185,0	209,3	221,9	228,2	213,2	213,2
Kapitalutg. nye investeringer fra 2016		0,0	3,9	25,0	41,8	58,6
Kapitalutg. nye selvfinansierende inv.2016		0,0	1,6	19,8	39,4	47,0
Renter/avdrag - dekkes gj. bruker/stat ol.	-117,7	-131,2	-122,6	-143,5	-157,6	-167,9
Kompensasjonstilskudd - stat	-22,0	-22,1	-17,6	-17,6	-16,9	-15,7
Overføring fra FREVAR KF	-5,0	-2,5	-7,5	-7,5	-7,5	-7,5
Utbytte	-20,3	-18,6	-18,6	-18,6	-18,1	-18,1
Sum netto kapitalkostnader	71,5	122,5	146,6	165,7	163,6	172,1
Diverse fellesutgifter ink. Tall ship races	7,2	38,7	69,9	91,1	91,3	90,9
Effektiviseringsbehov			0	-10,0	-20,0	-20,0
Til kirketjenester	36,4	37,9	38,1	38,4	38,6	38,6
Andre trossamfunn	6,4	5,6	5,7	5,7	5,7	5,7
Sum	50,0	82,2	113,7	125,2	115,5	115,1
Til disp. drift og investeringer	-3 623,0	-3 630,9	-3 779,4	-3 797,9	-3 856,1	-3 894,7
NETTO UTGIFTSRAMMER:						
Økonomi og organisasjonsutvikling	162,9	178,9	171,1	174,8	175,1	180,8
Kultur, mlj og byutvikling	130,4	146,8	151,7	147,6	145,0	145,0
Teknisk drift	327,2	357,2	385,5	382,5	382,5	382,5
Utdanning og oppvekst	1 349,4	1 415,8	1 469,0	1 464,0	1 464,0	1 468,0
Helse og velferd	1 532,4	1 520,9	1 599,9	1 612,7	1 657,7	1 668,3
Sum	3 502,3	3 619,6	3 777,2	3 781,7	3 824,4	3 844,6
Korr. interne finans.tran.						
Netto internt driftsresultat	-120,7	-11,4	-2,2	-16,3	-31,8	-50,2
- Bruk/overføring - disposisjonsfond (netto)	19,6	12,9	3,7	0,8	7,2	26,6
- Disposisjonsfond Byjubileet		-1,5	-1,5	-2,0	0,0	0,0
- Egenkapital til investeringsbudsjett	18,6		0,0	17,5	24,6	23,6
Disp. netto internt driftsres.	-82,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Negative tall uttrykker i denne sammenheng inntekter/overskudd						

Budsjettskjema 1A - drift				
	Budsjett	Justert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2016	2015	2015	2014
Skatt på inntekt og formue	1 842 222 000,00	1 706 165 000,00	1 708 965 000,00	1 625 641 421,47
Ordinært rammetilskudd	1 957 569 000,00	1 923 534 000,00	1 919 485 000,00	1 916 251 968,00
Skatt på eiendom	239 900 000,00	206 000 000,00	206 000 000,00	201 809 515,10
Andre direkte eller indirekte skatter	-	-	-	-
Andre generelle statstilskudd	17 648 000,00	22 056 000,00	22 056 000,00	21 640 732,00
Sum frie disponible inntekter	4 057 339 000,00	3 857 755 000,00	3 856 506 000,00	3 765 343 636,57
Renteinntekter og utbytte	43 450 000,00	45 981 000,00	45 981 000,00	52 305 208,57
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	24 960 000,00	38 400 000,00	38 400 000,00	72 976 369,68
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	135 857 000,00	153 323 000,00	153 323 000,00	157 474 561,07
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-	-
Avdrag på lån	221 900 000,00	209 318 000,00	208 124 000,00	184 995 988,83
Netto finansinnt./utg.	-289 347 000,00	-278 260 000,00	-277 066 000,00	-217 188 971,65
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	-	-	-	-
Til ubundne avsetninger	12 554 000,00	95 358 000,00	12 850 000,00	66 617 581,74
Til bundne avsetninger	-	-	-	-
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	-	82 508 000,00	-	43 266 855,13
Bruk av ubundne avsetninger	4 500 000,00	35 232 000,00	1 500 000,00	46 990 915,61
Bruk av bundne avsetninger	-	-	-	-
Netto avsetninger	-8 054 000,00	22 382 000,00	-11 350 000,00	23 640 189,00
Overført til investeringsbudsjettet	-	-	-	18 600 000,00
Til fordeling drift	3 760 438 000,00	3 601 877 000,00	3 568 090 000,00	3 553 194 853,92
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	3 760 438 000,00	3 601 877 000,00	3 568 090 000,00	3 470 687 485,47
Mer/mindreforbruk	-	-	-	82 507 368,45

Budsjettskjema 1B				
	Budsjett	Justert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2016	2015	2015	2014
Seksjoner/tjenesteområder				
Politisk og administrativ ledelse	0,00	18 622 000,00	18 439 000,00	17 269 490,09
Økonomi og organisasjonsutvikling	171 061 000,00	160 236 000,00	158 348 000,00	145 676 063,80
ØKUS (nettoramme = 0) Tall Ship Races	0,00	0,00	0,00	1 352 676,56
Kultur, miljø og byutvikling	151 749 000,00	146 787 000,00	144 533 000,00	130 381 537,14
Teknisk drift	385 517 000,00	357 158 000,00	345 015 000,00	327 181 657,06
Utdanning og oppvekst	1 469 032 000,00	1 415 816 000,00	1 405 040 000,00	1 349 436 151,79
Omsorg og sosiale tjenester	1 599 871 000,00	1 520 949 000,00	1 518 014 000,00	1 532 380 752,73
Kirken	38 062 000,00	37 899 000,00	37 899 000,00	36 433 000,00
Andre trossamfunn	5 757 000,00	5 641 000,00	5 641 000,00	6 381 550,00
Felles ansvar regnskap (899001)	-60 611 000,00	-60 393 000,00	-64 839 000,00	-73 005 393,70
Over- og underskuddsansvar	0,00	-838 000,00	0,00	-2 800 000,00
Sum fordelt i drift (til skjema 1a)	3 760 438 000,00	3 601 877 000,00	3 568 090 000,00	3 470 687 485,47

Budsjettets inntektsside

Det er foretatt en forsiktig oppjustering av rådmannens anslag på skatt med 5,0 millioner kroner i 2016. I planperioden er inntektsanslaget justert noe opp, men ligger godt under inntektsutviklingen som har vært de senere årene.

Tabell realvekst

Realvekst skatt og rammer			
	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Rådm	1,0	1,0	1,0
Flertallet	1,2	1,2	1,2

Det er lagt til grunn noe lavere renteutgifter i 2016 enn i rådmannens forslag (1,0 mill.) Forventningen til utbytte og overføring endres ikke sammenlignet med rådmannens forslag. Samlet handlingsrom inklusive bruk av bunnlinje er på 21,0 millioner kroner i 2016.

Budsjettets utgiftsside – rammejusteringer 2016-2019

Rammene til utvalgene/tjenesteområdene styrkes med til sammen 21,0 millioner kroner i 2016.

Tabell rammestyrking

Oversikt nettorammer i mill. kr.	Bud 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
Økonomi og organisasjonsutvikling	1,0	2,0	5,0	8,0
Kultur, miljø og byutvikling	4,5	4,5	4,5	4,5
Teknisk drift	4,0	4,0	4,0	4,0
Utdanning og oppvekst	6,0	6,0	6,0	10,0
Helse og velferd	5,0	5,0	50,0	40,0
Kirken	0,5	0,8	1,0	1,0
Sum styrking	21,0	22,3	70,5	67,5

Styrkingene videreføres i hele planperioden, med en kraftig opptrapping innen seksjon Helse og Velferd fra 2018 for å kunne drifte nye sykehjemsplasser uten å foreta andre vesentlige kutt eller omprioriteringer.

Kultur, miljø og byutvikling

Vi vil at Fredrikstad skal være en foregangskommune i klimapolitikken gjennom å styrke og videreutvikle Fredrikstad som miljøby. Det er viktig med helhetlig byplanlegging der det tas hensyn til grønne lunger samt at det tas høyde for nødvendig veiutbygging før det gis tillatelse til oppføring av nye boliger og næringsbygg.

Vi ønsker en mer ambisiøs politikk på området enn det er i dag. Fredrikstad kommune vil gjøre det enkelt for folk å være miljøvennlige i hverdagen, og vi vil sikre alle tilgang til natur- og friluftsopplevelser.

Samarbeidspartiene vil videreføre en areal- og transportpolitikk som fører til mindre transportbehov og dermed mindre arealbruk og mindre energibruk. Det betyr at det først og fremst legges til rette for ny befolkningsvekst i de sentrale delene av kommunen.

Parker og grønne lunger skal være en viktig del av bymiljøet.

Et godt kulturtilbud er viktig for et steds attraktivitet og omdømme. Et godt tilbud innebærer mangfold. Kunst, kultur, idrett og frivillighet gjør samfunnet vårt rikere. Vi vil legge til rette for et mangfold av ulike kulturtilbud og kunstneriske uttrykk som skal bestå av profesjonelle aktører og amatørvirksomhet. Alle skal sikres tilgang til kunst og kulturopplevelser, og gis mulighet til å uttrykke seg gjennom kunst og kultur.

Kunst- og kulturområdet kan ikke løses av markedskreftene alene, men krever et sterkt politisk og offentlig engasjement.

Vi vil gi alle mennesker mulighet til å delta i idrett ut fra sine egne ønsker og behov. Idretten skal ha gode vilkår på alle plan, og vi vil særlig styrke barne- og ungdomsidrett.

Byutvikling

Vårt fokus må være å legge til rette for å skape flere arbeidsplasser i Fredrikstad. Vi må skape for å kunne dele. Det må være et hovedmål å få flere bedrifter til å etablere seg her og at flere bedrifter finner det interessant å vokse i Fredrikstad.

Vi vil gjennomføre den vedtatte Næringsplanen hvor målet er å øke antallet arbeidsplasser mer enn befolkningsveksten. Et tett og godt samarbeid med byens næringsliv er en forutsetning for å lykkes.

Samarbeidspartiene forplikter seg til å sette av deler av overskudd de kommende årene til å styrke det kommunale næringsfondet for å finansiere tiltakene i planen.

Vi vil videreføre en offensiv byutviklingspolitikk for å ytterlig styrke byens attraktivitet og omdømme. Kommunen må være drivkraft for å få fart i boligbyggingen ved å føre en offensiv tomtepolitikk og bidra med regulering, tilrettelegging og godt samarbeid med Husbanken og boligutbyggere. Boligpolitisk plan skal vedtas i perioden. Planen har fokus på boliger for studenter, vanskeligstilte, nyetablerte og eldre.

God infrastruktur er en forutsetning for vekst og utvikling i byen vår.

Strategier:

- Tilby gratis utlån av lokaler, baner og haller til barn og unge under 19 år

- Videreutvikle Blå Grotte og St. Croix som lokale kulturinstitusjoner
- Styrke biblioteket og utrede framtidig hovedbibliotek
- Realisere Arena Fredrikstad som idretts-/og mulig kulturarena
- Bygge nytt ridesenter
- Sikre at natur og idrettsanlegg er tilgjengelige for alle
- Verne marka
- Følge opp klimaplanen
- Redusere lokale utslipp av klimagasser ved for eksempel å øke produksjonen av biogass til bruk i offentlige kjøretøy
- Styrke, videreutvikle og bidra til økt aktivitet på FREVAR som miljøbedrift
- Gjennomføre og rullere sykkelplanen
- Ha økt tilgang til strandsonen gjennom streng håndheving av lovverket
- Arbeide for å etablere fylkeskulturscene i Fredrikstad
- Gjennomføre Bypakke Nedre Glomma
- Ha omfattende satsing på kollektiv, gange og sykkel i samarbeid med blant annet Østfold fylkeskommune
- Stimulere samarbeidet mellom kommune og næringsliv for felles utvikling
- Utrede ferge/elvemetro i Nedre Glomma
- Legge til rette for at flere offentlige institusjoner kan etablere seg i Fredrikstad
- At Borg Havn fortsatt skal gis gode muligheter for vekst og bærekraftig utvikling og legge til rette for at mer gods transporteres via havna
- Legge til rette for flere studentboliger
- Rullere arealplanen med fokus på nye næringsarealer og jordvern
- Rullere Byområdeplanen med fokus på fortetting og byfornyelse
- Gjennomføre Næringsplanen
- Jobbe for å få på plass en ny videregående skole i Fredrikstad
- At kommunen må gi rask og koordinert respons på henvendelser fra næringslivet. Den må ha en effektiv og forutsigbar saksbehandling, og god kunnskap om næringslivets behov. En næringsvennlig kommune er et konkurransefortrinn for bedriftene som er lokalisert her
- Saksbehandlingstiden for reguleringsplaner halveres i løpet av planperioden.
- Videreføre Mangfold- og integreringsrådet
- Vurdere å etablere et multietnisk kultur- og språkforum
- Gjennomføre Boligpolitisk plan
- Sette i gang et prosjekt for å bygge kunnskap og foreslå tiltak for å øke valgdeltakelsen
- Ha en aktiv byfornyelse i levekårsutsatte områder

Økonomi

Rammen styrkes med 4,5 millioner kroner i 2016.

For 2016 anbefaler Bystyret kultur- og miljøutvalget å bruke styrkingen som følger:

- 2,2 millioner kroner tilskuddsmidler kulturinstitusjoner, festivaler og kulturarrangementer
- 0,5 millioner kroner tilskuddsmidler til idrettslag, FRID og klubbeide anlegg
- 0,7 millioner kroner til å opprettholde fritidsklubben i Torsnes og aktivitetsmidler fritidsklubber
- 0,3 millioner kroner til å gjøre kommunale fritidsklubber gratis
- 0,4 millioner kroner til mediebudsjettet på biblioteket
- Det opprettes flere selvfinansierende stillinger i reguleringsavdelingen for å kunne yte bedre service til næringslivet

Teknisk drift

Partiene støtter seg i hovedsak til de vurderingene rådmannen har gjort innenfor seksjonen, med noen mindre justeringer.

Vi innførte gratis ferge i kommunen fra 1.1.2013. Dette er et virkemiddel som partiene ønsker å videreføre og utvikle for å bedre miljøet i byen vår, styrke folkehelsen, og dermed bidra både til at klimaet og trafiksikkerheten bedres. Fergetilbudet ses som en integrert del av gang – og sykkelveinettet vårt, og skal derfor være gratis for alle som bruker det. Fergetilbudet har blitt svært attraktivt. Partiene ønsker derfor å utvide fergetilbudet i dette budsjettet.

Strategier:

- Bruke parkeringspolitikken for å fremme handel i sentrum
- Videreføre gratis ferge og utvide tilbudet
- Kjøpe nye utbyggingsarealer for videresalg og regulere disse til næringsformål
- Prioritere vedlikehold i levekårsutsatte områder av byen
- Den gamle brannstasjonen i Onsøy rives, jfr. tidligere vedtak

Økonomi

Rammen styrkes med 4,0 millioner kroner i 2016.

For 2016 anbefaler Bystyret Teknisk utvalg å bruke styrkingen som følger:

- 1,5 millioner kroner til å utvide fergetilbudet slik:
Mandag-fredag klokken 06.00-21.00, (timesrute på Byferga fra klokken 18.00)
Lørdag klokken 08.00-19.00 - Sellebakk/Lisleby
Lørdag klokken 08.00-21.00, (timesrute på Byferga fra klokken 18.00)
Søndag klokken 0900-1800, (timesrute på Byferga fra klokken 15.00)
- Styrking av vedlikeholdsbudsjett
- 0,45 millioner kroner til å videreføre avtalen med Viuno/FASVO om søppeltømming på Glommastien og andre friområder
- Tilskudd til drift av toalett i Engelsviken

Utdanning og oppvekst

Vi må jobbe målrettet for å øke utdanningsnivået i befolkningen. Vi skal satse på skolen slik at elevene kan lære mer. Det er viktig at hver enkelt elev blir sett og hørt og styrke Fredrikstadskolen slik at vi kan levere bedre faglige resultater enn landsgjennomsnittet. Vi vil øke kunnskapen i skolen og bidra til å hindre frafall i den videregående skolen. Det er viktig at Fredrikstadskolene har et godt samarbeid med de videregående skolene i distriktet. Skal vi sørge for at barns oppvekstmiljø blir best mulig, må vi også ta barn med på råd. Barn er en ressurs og det er viktig å lytte til dem når vi utformer rammene for deres oppvekstmiljø. Vi vil at barn og unge skal tas med når vi utformer lokalmiljøet og

tjenestetilbudet i kommunen, og de skal gis reell innflytelse og påvirkningskraft.

Barnehage

Gode og tilgjengelige barnehager er viktig for barns utviklingsmuligheter. Og det er viktig for barnefamiliene mulighet til å ha et aktivt yrkesliv. Tilbudet barnehagene gir må være tilpasset de behov det enkelte barn og familien har. Vi ønsker at barnehagene skal være en frivillig del av utdanningsløpet, og det vil være viktig å styrke den pedagogiske kompetansen i barnehagene i årene som kommer.

Vi vil satse på å øke kompetansen til de ansatte i barnehagen ved å legge til rette for videreutdanning for pedagogene samt at flere assistenter tar fagbrev. Åpen barnehage er et viktig tilbud blant annet for minoritetsspråklige barn som ikke går i ordinær barnehage.

Skole

Vi vil ha en god, offentlig fellesskole der alle skal kunne utvikle sine evner på en best mulig måte.

Dette må i sterkere grad innebære at elevene får en opplæring som er tilpasset den enkelte, blant annet gjennom større variasjon i læringsformer. Vi mener at elevene skal lære mer på skolen. Samarbeidspartiene vil at alle skal ha grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving, regning og bruk av digitale verktøy når de forlater grunnskolen. Samtidig skal også sosiale ferdigheter ivaretas. I kunnskapssamfunnet skal alle være med. Vi kan ikke akseptere at mange barn, etter endt skoleløp, ikke kan lese og regne skikkelig.

Barn som blir utsatt for omsorgssvikt, overgrep eller har atferdsproblemer må få god hjelp i riktig tid. Vi vil ha et nært og åpent samarbeid mellom barnevern, skole, barnehage, helsevesen og familie for å gi barnet den hjelpen det trenger. Barnevernet og fosterhjemtjenesten må gis tilstrekkelige ressurser og bedre rammevilkår.

Mangfold og integrering

Alle, uansett bakgrunn, skal ha like muligheter, rettigheter og plikter til å kunne delta i samfunnet og få ta i bruk sine ressurser. Det er viktig at nyankomne får god opplæring i norsk samt norsk kultur og levesett. Vi ønsker å styrke Fredrikstad Internasjonale skole (FRIS) og se på muligheten for å etablere flere praksisplasser i kommunen og samarbeide tett med det lokale næringslivet slik at det også skjer der. Kommunen må aktivt motivere foreldre med minoritetsbakgrunn til å bruke barnehagetilbudet slik at alle barn kan norsk før de begynner på skolen. Vi skal vurdere muligheten for å opprette et integrerings- og likestillingsombud.

Strategier:

- Følge opp skolebruksplanen
- Gjennomføre Kommunedelplan oppvekst
- Innføre et lese-, skrive- og regneløft i skolen og satse særlig på tidlig innsats med økt lærertetthet på småskoletrinnet. Elever skal sikres utvikling av gode ferdigheter fra 2. klassetrinn gjennom gode oppfølgingssystemer. Konkret vil vi sørge for at Fredrikstad kommune har et godt oppfølgingssystem som sikrer at elevene lærer mer
- Jobbe for inkludering av innvandrere gjennom utvikling av introduksjonsordningen og ivaretagelse av grunnskoleoppfølging

- Sikre at elever fra mottaksklasser behersker norsk før de går inn i ordinære klasser
- Stimulere til økt fysisk aktivitet i skolehverdagen og vurdere å søke status som helsefremmende skoler
- Ha nulltoleranse for mobbing – vurdere å innføre et mobbeombud
- Styrke skole – hjemsamarbeidet og FAU sin rolle
- Utarbeide kommunedelplan for SFO
- Ha et SFO-tilbud med høy kvalitet og rimelige priser med søskenmoderasjon
- Ha barnehager med god kvalitet og økt kompetanse
- Sikre at barn med innvandrerbakgrunn behersker norsk før skolestart
- Vurdere tiltak som åpne barnehager og gratis kjernetid i områder med store levekårsutfordringer (bidrar til språkopplæring, nettverksbygging osv.)
- Sørge for at barnevernet har tilstrekkelige ressurser
- Videreutvikle ungdomsteamet
- Styrke arbeidet med samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT)
- Videreføre arbeidet med å motvirke radikalisering og gjennomføre exitstrategier rettet mot individer
- Styrke rådgivningstjenesten og psykisk helsevern i skolen
- Videreføre styrking av skolehelsetjenesten i grunn- og videregående skole
- Vektlegge forebyggende arbeid for å sikre barn og unge god fysisk og psykisk helse (inkluderer arbeid mot mobbing, barnefattigdom, overvekt og fedme osv.)
- Ha gratis utlånsordninger av sport- og fritidsutstyr
- Gi støtte til idrettslag og andre som tilbyr redusert medlemskontingent for barnefamilier med dårlig økonomi

Økonomi

Rammen til oppvekstutvalget styrkes med 6,0 millioner kroner i 2016. I tillegg er 0,9 millioner kroner frigjort etter korrigeringer i rådmannens forslag.

Bystyret peker på følgende tiltak:

- Økt lærertetthet, spesielt på lave trinn.
- Styrke arbeidet med tidlig innsats/intervensjon til ungdommer som vekker bekymring, og tilbud til deres familier.
- Styrke forebyggende arbeid som for eksempel Ungdomsteam og SLT.
- Videreføring av tilbud om sommeråpen barnehage i 2016 (12 måneders normaldrift).

Helse og velferd

Vårt mål med helse- og omsorgstjenestene er at alle skal få den hjelp de trenger når de trenger den. Helse- og omsorgstilbudet i kommunen skal være preget av god kvalitet og ha tilstrekkelig omfang. Det må legges mer vekt på forebygging for alle deler av befolkningen, og vi vil tilrettelegge for fysisk aktivitet og sunt kosthold i barnehager, skoler og i omsorgstjenestene. Et godt utbygd og tilpasset helsetjenestetilbud må sikre utjevning av sosiale ulikheter og gi trygghet for at befolkningen får riktige tjenester.

Vi vil ha en eldreomsorg som gir den enkelte trygghet. Omsorgstrengende eldre og deres pårørende må få større valgfrihet over tilbudet de får enn det de har i dag. Så langt det er mulig må eldre som trenger omsorg kunne velge om de vil bo hjemme, i omsorgsbolig eller på sykehjem. Den enkelte må kunne bestemme selv hva man ønsker hjelp til fra hjemmehjelpsordningen. For å sikre en slik trygghet og valgfrihet i framtidens eldreomsorg trenger vi flere ansatte i pleie- og omsorgssektoren.

Omsorg er ikke bare eldreomsorg. Det må også være et godt tilbud til yngre brukere og funksjonshemmede. Tilbudet til disse gruppene bør styrkes gjennom økt fokus på habilitering og rehabilitering.

Flertallspartiene fokuserer på at vi leverer de tjenestene vi skal med så god kvalitet som mulig innenfor de rammene vi har til rådighet. Vi er enige i at arbeidet med å utvide det nye sykehjemmet på Østsiden bør starte umiddelbart og at vi allerede nå sikrer tomtealternativ i sentrum til ytterligere et sykehjem. Driftsmidler til Østsiden 2 og Onsøyheimen ligger inne i perioden.

Sosial boligpolitikk

Boligsosial handlingsplan er et viktig verktøy for å skaffe vanskeligstilte bolig. Det skal bygges boliger til bostedsløse, rusavhengige og personer med psykiske lidelser.

Partiene vil bedre tilbudet innenfor rusomsorg. Det er behov for å styrke kapasiteten. Vi bør bygge ut ettervernet og fortsette utbyggingen av boliger for vanskeligstilte i tråd med Fredrikstad kommunes boligsosiale handlingsplan. Tiltak med innsatsgrupper og kvalifiseringstiltak må videreutvikles.

Strategier:

- Igangsette byggetrinn 2 på Østsiden sykehjem
- Igangsette rehabilitering og bygging av flere heldøgns bo- og omsorgsplasser
- Følge opp verdighetsgarantien
- Styrke bemanningen i helsesektoren
- Gjennomføre et forsøk med tillitsreform, for eksempel ved et omsorgssenter
- Det skal i perioden arbeides særskilt med å øke nærværet i tjenestene. Dette er viktig både for å gi brukerne et kvalitativt bedre tilbud, men også for at høyere nærvær vil redusere utgiftene betydelig
- Heltids-/deltidsproblematikken skal ha stort fokus. Det er tvingende nødvendig å få flere større stillinger. Dette både fordi det vil styrke kvaliteten i tiltakene, brukerne vil få færre folk å forholde seg til samt at det vil ha en gunstig effekt på å redusere sykefraværet
- Lage en kompetanse- og rekrutteringsplan for å dekke kommunens behov for arbeidskraft i årene som kommer
- Det må arbeides intensivt med å få de nye ressursavdelingene til å fungere optimalt. Dette vil ha stor betydning for å få ned vikarforbruket i tjenestene
- Det er behov for å styrke arbeidet som de frivillige organisasjonene gjør i kommunen
- Antallet trygghetsalarmer skal økes fra ca. 400 til ca. 2.500. Egenbetalingssatsene skal slik rådmannen foreslår ha samme sosiale profil som for egenbetaling hjemmetjenester
- Kommunen skal gi råd og veiledning om Husbankens finansieringsordninger til innbyggerne om hvordan man kan tilpasse boliger for å kunne bo lenger hjemme.
- Videreutvikle det frivillige arbeidet innenfor helse- og velferdstjenestene
- Det forebyggende arbeidet prioriteres. Vi prioriterer i dette dokumentet å opprette en ny stilling som fysio-/ergoterapeut for å bidra til å gjøre brukerne mer selvhjulpne, noe som kan redusere behovet for andre tjenester.
- Seksjonen bes om at det søkes på ulike prosjektmidler der dette er mulig
- Gjennomføre boligsosial handlingsplan
- Være positive til at Fredrikstad skal motta vår andel av flyktninger
- Styrke Frivilligsentralene og fokusere på tiltak rettet mot mennesker med flerkulturell bakgrunn
- Videreutvikle samarbeidet med frivillige organisasjoner innenfor rusomsorgen
- Styrke Rus- og psykiatriteamet

- Jobbe for å få etablert et Barnas Hus i Østfold

Økonomi

Rammen styrkes med 5,0 millioner kroner i 2016. Fra 2018 legges det inn hhv 50 og 40 millioner kroner til driftsmidler for nye sykehjemsplasser.

For 2016 anbefaler Bystyret helse- og velferdsutvalget å bruke styrkingen som følger:

1,7 millioner kroner til å reversere kutt i etat hjemmesykepleie..
 1,0 millioner kroner i økt tilskudd til de frivillige organisasjonene.
 0,8 millioner kroner til nytt årsverk som helsesøster på +Huset.
 0,8 millioner kroner til nytt årsverk fysio-/ergoterapeut Friskliv og mestring.
 0,5 millioner kroner til utvalgets disposisjon

Økonomi og organisasjonsutvikling

Partiene støtter seg i hovedsak til de vurderingene rådmannen har gjort innenfor seksjonen.

Strategier:

- Doble antall lærlinger i handlingsplanperioden
- Læringleplanen rulleres
- Bruke kommunens muligheter som stor innkjøper til å stille krav til miljø-, lønns – og arbeidsvilkår, fagopplæring og samfunnsansvar ved anbud og anskaffelser av varer og tjenester – og på den måten bidra til et mer anstendig arbeidsliv. I denne forbindelse vil vi implementere den såkalte "Skiensmodellen" – en 14-punkts tiltaksplan med ulike krav til bedrifter som konkurrerer om anbud
- Øke antall språkpraksisplasser i kommunen
- Vurdere å stille krav om språkpraksisplasser overfor leverandører til kommunen
- Innkjøpsreglement og strategidokument legges fram til politisk behandling

Økonomi

Rammen til Økonomi og organisasjonsutvikling styrkes med 1,0 millioner i 2016 og styrkingen trappes opp til 8,0 millioner i 2019 for å kunne nå målet om å doble antall lærlinger i perioden.

Kirken

Kirkens rammer er styrket for å kunne tilføre personalkompetanse i organisasjonen.

Investeringsbudsjettet

De viktigste investeringsobjektene i vårt budsjettforslag er sammenfallende med det rådmannen har fulgt opp fra Bystyrets handlingsplanvedtak i juni inneværende år.

Vi vil særlig peke på:

- Utvidelse fase 2 Østsiden sykehjem
- Trosvik, Lunde og Råkollen skoler
- Kongsten badeanlegg
- Kunstgressbaner
- Sykkelhovedplan

Vi legger inn i tillegg:

- Investeringsmidler til nærmiljøhall på Trosvik skole som beskrevet i skolebruksplan 2015-2025, totalt tilleggsbehov 35,0 millioner kroner fordelt med 5 - 10 -10 -10 millioner kroner i årene 2016-2019.
- Arena Fredrikstad 25 mill. i 2019 i tillegg til 2,0 millioner i 2016. Investeringen er foreløpig finansiert gjennom låneopptak, men partiene vil finansiere prosjektet ved hjelp av egenkapital (Salg av eiendom, utvikling av eiendom etc.)
- Svartbygget på Rød skole 50 mill. 20 + 30 mill. i 18 og 19
- Nytt kafèbygg Foten – vertskapsbolig: Partiene ber om at det blir lagt fram en sak om framtidig vertskapsbolig første halvår 2016

Investering – finansiering

Rammefinansierte investeringer	2016	2017	2018	2019
Felles investeringer	7,8	22,1	17,1	6,1
Kulturtjenester	95,5	13,0	8,6	27,0
Regulering og tekniske tjenester	182,6	154,1	114,8	111,9
Helse og velferd	120,4	63,7	-2,3	10,9
Oppvekst	67,5	116,0	165,0	81,0
Kirketjenester	8,8	8,0	8,0	8,0
Egenkapital innskudd KLP	14,6	16,1	17,7	19,4
Sum netto investeringer	497,2	393,0	328,8	264,3
Fra investeringsfond	10,9	13,6	15,2	19,4
Overføring fra drift	0,0	17,5	24,6	23,6
Overføring fra drift (tilbakebetaling lån inv.fond)	2,4	1,0	0,9	0,8
MVA-kompensasjon	94,1	76,0	69,1	50,0
Lånebehov	389,8	284,9	219,1	170,4
Selvfinansierte investeringer (eks. mva)				
VAR	206,8	207,7	151,6	148,7
Teknisk drift	1,6	1,6	1,0	1,0
Eiendomsutvikling	20,8	15,8	26,8	6,3
Boligstrategi (BOSO)	139,8	163,4	67,4	2,6
Sum netto selvfinans	369,0	388,5	246,8	158,6
MVA-kompensasjon	27,9	34,8	10,8	0,6
Investeringsfond bolig/næring	16,8	7,8	-7,2	-12,7
Salg bolig/næringstomter/eiendomsutvikling	4,0	8,0	34,0	19,0
Lånebehov	320,3	337,9	209,2	151,7

Budsjettskjema 2A - investering			
	Budsjett 2016	Oppr. budsjett 2015	Regnskap 2014
Investeringer i anleggsmidler	924 200 000,00	892 900 000,00	809 126 433,30
Utlån og forskutteringer	72 000 000,00	94 000 000,00	93 864 780,92
Kjøp av aksjer og andeler	14 600 000,00	12 100 000,00	10 958 471,00
Avdrag på lån	23 100 000,00	23 500 000,00	62 541 646,47
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-
Avsetninger	3 200 000,00	8 700 000,00	106 729 502,86
Årets finansierungsbehov	1 037 100 000,00	1 031 200 000,00	1 083 220 834,55
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	782 060 000,00	661 361 000,00	696 777 243,79
Inntekter fra salg av anleggsmidler	4 000 000,00	12 200 000,00	23 059 187,31
Tilskudd til investeringer	72 600 000,00	145 139 000,00	62 270 290,00
Kompensasjon for merverdiavgift	122 040 000,00	120 400 000,00	100 818 924,05
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	23 100 000,00	23 500 000,00	90 122 007,70
Andre inntekter	-	-	1 308 690,62
Sum ekstern finansiering	1 003 800 000,00	962 600 000,00	974 356 343,47
Overført fra driftsbudsjettet	2 351 000,00	4 495 000,00	28 292 760,20
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-
Bruk av avsetninger	30 949 000,00	64 105 000,00	80 571 730,88
Sum finansiering	1 037 100 000,00	1 031 200 000,00	1 083 220 834,55
Udekket/udisponert	-	-	-

Budsjettskjema 2B - Investeringsbudsjettet 2016			
	Budsjett 2016	Oppr. budsj. 2015	Regnskap 2014
Administrasjon og fellesutgifter	73 800 000,00	67 400 000,00	17 539 060,66
Oppveksttjenester	109 000 000,00	160 400 000,00	123 220 182,72
Omsorgstjenester	172 300 000,00	128 600 000,00	205 196 304,20
Helse- og sosiale tjenester	120 800 000,00	61 000 000,00	22 500 296,35
Næringsområder og miljø	4 100 000,00	1 800 000,00	1 588 474,93
Boligområder	20 500 000,00	30 600 000,00	5 665 114,33
Kultur	123 600 000,00	151 550 000,00	74 664 865,64
Kirke	8 800 000,00	17 200 000,00	25 834 538,20
Vann, avløp og renovasjon	206 800 000,00	206 000 000,00	216 701 008,90
Samferdsel og andre tekniske tjenester	84 500 000,00	68 350 000,00	121 325 671,37
Sum investeringsutgifter	924 200 000,00	892 900 000,00	814 235 517,30
Avdrag på lån til videreutlån	23 100 000,00	23 500 000,00	62 541 646,47
Utlån, kjøp av aksjer og andeler	86 600 000,00	106 100 000,00	104 823 251,92
Dekning av tidligere års merforbruk i investering			
Avsatt til disposisjonsfond			
ubundne investeringsfond	3 200 000,00	8 700 000,00	52 238 822,14
bundne investeringsfond			54 490 680,72
Styrking av likviditetsreserven			
Sum finansieringsbehov	1 037 100 000,00	1 031 200 000,00	1 088 329 918,55
Overføring fra årets driftsregnskap	2 351 000,00	4 495 000,00	28 292 760,20
MVA komp i investeringer	122 040 000,00	120 400 000,00	100 818 924,05
Tilskudd og refusjoner	72 600 000,00	145 139 000,00	75 693 365,60
Salg av fast eiendom	4 000 000,00	12 200 000,00	23 050 437,31
Andre inntekter			6 426 524,62
Mottatte avdrag på utlån, salg av aksjer og andeler	23 100 000,00	23 500 000,00	76 698 932,10
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk			0,00
Bruk av disposisjonsfond			1 508 462,00
ubundne investeringsfond	30 949 000,00	64 105 000,00	24 587 133,00
bundne investeringsfond			54 476 135,88
Bruk av likviditetsreserven			0,00
Bruk av lån	782 060 000,00	661 361 000,00	696 777 243,79
Sum finansiering	1 037 100 000,00	1 031 200 000,00	1 088 329 918,55
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00
Sum finansieringsbehov - budsjettskjema 2B	1 037 100 000,00	1 031 200 000,00	1 088 329 918,55
Interne salgsinntekter (ikke med i budsjettskjema 2A)	0,00	0,00	5 109 084,00
= Sum finansieringsbehov - budsjettskjema 2A	1 037 100 000,00	1 031 200 000,00	1 083 220 834,55
Sum finansiering - budsjettskjema 2B	1 037 100 000,00	1 031 200 000,00	1 088 329 918,55
Interne salgsinntekter (ikke med i budsjettskjema 2A)	0,00	0,00	5 109 084,00
= Sum finansiering - budsjettskjema 2A	1 037 100 000,00	1 031 200 000,00	1 083 220 834,55
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00

Økte investeringer gir behov for ytterligere låneopptak. *Framtidige investeringer må i størst mulig grad søkes finansiert med egenkapital. Utvikling og salg av attraktive byutviklingstomter er en forutsetning for å få til prosjekter som f. eks. Arena Fredrikstad.*

Egenbetalinger og gebyrer

Følgende endringer gjøres i gebyrheftet:

Kapittel 4. Avgifter og egenbetaling kultur og idrett

Skoler:

Skoleidrettsdag prisen endres ikke slik rådmannen forslår. Prisen fra 2015 indeksjusteres.

Verbalforslag og bestillinger

1. Lage en kompetanse- og rekrutteringsplan for å dekke kommunens behov for arbeidskraft i årene som kommer
2. Bystyret bestemte i 2015 at man skal legge ut anbud for å få dekket de behovene som i dag dekkes på Utne Camping. Dette er ikke gjort. Samarbeidspartiene ber om at rådmannen snarest legger fram en behovsutredning hvor behovet for disse plassene er definert. Hvis det er behov for disse plassene bør det lyses ut hvor det spesifiseres behov for 10 plasser.

VEDLEGG:

Detaljoversikt investeringer

Detaljoversikt over investeringer

	Sum 15-19		2015			2016			2017			2018			2019		
	Brutto	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto
Rammefinansierte investeringer																	
Sentrale investeringer																	
IT- sentrale investeringer	25,0	25,0	5,0	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0
Eget nett II	5,5	5,5	1,1	0,0	1,1	1,1	0,0	1,1	1,1	0,0	1,1	1,1	0,0	1,1	1,1	0,0	1,1
Strømaggregat - bedreskap/Nedre glomma ROS	5,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trådløst nettverk	3,5	3,5				1,5	0,0	1,5	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0
Elektronisk eiendomsarkiv	20,2	20,2				0,2	0,0	0,2	10,0	0,0	10,0	10,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0
Sum sentrale investeringer	59,2	59,2	6,1	0,0	6,1	7,8	0,0	7,8	22,1	0,0	22,1	17,1	0,0	17,1	6,1	0,0	6,1
Kultur, miljø og byutvikling																	
Strategisk eiendomsutvikling	9,0	9,0	0,5	0,0	0,5	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0	3,0	2,5	0,0	2,5	0,0	0,0	0,0
ATMOS - kino	3,2	3,2				3,2	0,0	3,2									
<i>Usikre anslag</i>																	
Kongsten badeanlegg (tidl.bevilget 30 mkr) total 175 kr	145,0	124,3	58,0	0,0	58,0	87,0	20,7	66,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ridesenter (1 mill kr i 2013)	40,0	30,0	1,0	0,0	1,0	19,0	0,0	19,0	20,0	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arena Fredrikstad	29,0	29,0	2,0	0,0	2,0	2,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	25,0
Kunstgressbaner (2016 -Torp)	19,0	10,1	0,0	0,0	0,0	3,8	1,8	2,0	0,0	0,0	0,0	11,4	5,3	6,1	3,8	1,8	2,0
Sum kultur	245,2	205,6	61,5	0,0	61,5	118,0	22,5	95,5	23,0	10,0	13,0	13,9	5,3	8,6	28,8	1,8	27,0
Regulering og teknisk drift																	
<i>- Formålsbygg</i>																	
Sentral driftsstyring	24,0	24,0	4,0	0,0	4,0	5,0	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0
ENØK	56,9	56,9	8,9	0,0	8,9	12,0	0,0	12,0	12,0	0,0	12,0	12,0	0,0	12,0	12,0	0,0	12,0
Legionellatiltak/radonsanering	2,0	2,0	1,0	0,0	1,0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Planlegging, prosjektering av formålsbygg	10,0	10,0	2,0	0,0	2,0	2,0	0,0	2,0	2,0	0,0	2,0	2,0	0,0	2,0	2,0	0,0	2,0
Inneklima/rehab. skole og barnehager	117,9	117,9	17,9	0,0	17,9	25,0	0,0	25,0	25,0	0,0	25,0	25,0	0,0	25,0	25,0	0,0	25,0
Universell utforming av skoler og barnehager	19,0	19,0	3,0	0,0	3,0	4,0	0,0	4,0	4,0	0,0	4,0	4,0	0,0	4,0	4,0	0,0	4,0
Paviljonger skole	25,0	25,0	10,0	0,0	10,0	10,0	0,0	10,0	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uteanlegg/sikkerhet/lekeutstyr/bhgg/skole	24,5	24,5	4,5	0,0	4,5	5,0	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0
Rehabilitering og brannpålegg	125,0	125,0	32,0	0,0	32,0	42,0	0,0	42,0	17,0	0,0	17,0	17,0	0,0	17,0	17,0	0,0	17,0
Nytt kafebygg Foten	6,1	6,1	2,5	0,0	2,5	3,6	0,0	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kameraovervåkning	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Usikre anslag</i>	0,0	0,0															
Kirkeparken-toalett og stellerom	3,0	3,0				0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	3,0						
Villa Lykkeberg	4,0	4,0				2,0	0,0	2,0	2,0	0,0	2,0						
<i>-Infrastruktur, samferdsel mm.</i>	0,0	0,0															
Biler, maskiner	57,1	57,1	9,4	0,0	9,4	12,9	0,0	12,9	10,6	0,0	10,6	13,3	0,0	13,3	10,9	0,0	10,9
Elvebredder, kaier og brygger	23,5	23,5	7,5	0,0	7,5	10,0	0,0	10,0	2,0	0,0	2,0	2,0	0,0	2,0	2,0	0,0	2,0
Parker, grøntområder og lekeplasser	10,0	8,8	2,5	0,0	2,5	5,5	1,2	4,3	2,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	Sum 15-19		2015			2016			2017			2018			2019		
	Brutto	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto
Holmengata og Veumbekken	4,0	4,0	4,0	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nyasfaltering av veier	50,0	50,0	10,0	0,0	10,0	10,0	0,0	10,0	10,0	0,0	10,0	10,0	0,0	10,0	10,0	0,0	10,0
Trafikksikring og gatelys	86,0	61,0	9,0	1,0	8,0	20,0	6,0	14,0	19,0	6,0	13,0	19,0	6,0	13,0	19,0	6,0	13,0
Verkstedveien Kråkerøy rehab	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ny motor gamle ferger (ny)	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
Sykkelplan	24,5	24,5	0,5	0,0	0,5	6,0	0,0	6,0	6,0	0,0	6,0	6,0	0,0	6,0	6,0	0,0	6,0
Offentlig parkering Solviken	2,5	2,5				0,0	0,0	0,0	2,5	0,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mineberget for hallidrett, regulering	0,8	0,8				0,8	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Usikre anslag</i>																	
Åledalslinjen Reguleringsplan	3,0	3,0				1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baderampe for funksjonhemmede Solviken	0,5	0,5				0,5	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gjestehavn/plass for bobiler	5,0	5,0				0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dampskipsbrygga, opprusting av plassen	20,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Regulering og tekniske tjenester	717,3	691,1	128,7	1,0	127,7	189,8	7,2	182,6	160,1	6,0	154,1	120,8	6,0	114,8	117,9	6,0	111,9
Helse og velferd																	
Utstyr omsorg /sykehjem	12,5	12,5	2,5	0,0	2,5	2,5	0,0	2,5	2,5	0,0	2,5	2,5	0,0	2,5	2,5	0,0	2,5
Velferdsteknologi	41,4	41,4	10,9	0,0	10,9	8,0	0,0	8,0	7,5	0,0	7,5	7,5	0,0	7,5	7,5	0,0	7,5
<i>Usikre anslag</i>																	
Tilstandsvurdering og mulighetsstudie, eldre sykehjemsbygg	3,0	3,0				3,0	0,0	3,0									
Utvidelse fase 2 Østsiden sykehjem	125,0	72,7	1,0	0,0	1,0	50,0	0,0	50,0	59,0	0,0	59,0	15,0	52,3	-37,3	0,0	0,0	0,0
Vaskeri	25,1	25,1	3,0	0,0	3,0	22,1	0,0	22,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rehabilitering Onsøyheimen sykehjem (anslag)	49,7	19,7	5,0	0,0	5,0	20,0	0,0	20,0	24,7	30,0	-5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rehabilitering Smedbakken sykehjem(anslag)	70,0	25,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	25,0	45,0	44,1	0,9
Personalbaser omsorgsboliger	18,0	14,8	0,0	0,0	0,0	18,0	3,2	14,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum omsorg	344,7	215,0	22,4	0,0	22,4	123,6	3,2	120,4	93,7	30,0	63,7	50,0	52,3	-2,3	55,0	44,1	10,9
Utdanning og oppvekst																	
Inventar elevtallsøkning	5,0	5,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0
IKT - investeringer skole	55,0	55,0	10,0	0,0	10,0	15,0	0,0	15,0	10,0	0,0	10,0	10,0	0,0	10,0	10,0	0,0	10,0
Borge u-skole (ramme 234 mkr)	136,5	136,5	108,0	0,0	108,0	28,5	0,0	28,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Usikre anslag</i>																	
Gudeberg skole	37,0	37,0	3,0	0,0	3,0	4,0	0,0	4,0	15,0	0,0	15,0	15,0	0,0	15,0	0,0	0,0	0,0
Råkollen skole	67,0	67,0	3,0	0,0	3,0	4,0	0,0	4,0	30,0	0,0	30,0	30,0	0,0	30,0	0,0	0,0	0,0
Omb. Haugåsen	4,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0
Rød skole	50,0	50,0							0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	20,0	30,0	0,0	30,0
Lunde skole	80,0	80,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	5,0	40,0	0,0	40,0	35,0	0,0	35,0	0,0	0,0	0,0
Trosvik skole	120,0	120,0	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0	10,0	20,0	0,0	20,0	50,0	0,0	50,0	40,0	0,0	40,0
Sum oppvekst	554,5	554,5	125,0	0,0	125,0	67,5	0,0	67,5	116,0	0,0	116,0	165,0	0,0	165,0	81,0	0,0	81,0

	Sum 15-19		2015			2016			2017			2018			2019		
	Brutto	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto
Kirken (netto uten mva fra 2016)																	
Ramme	39,0	39,0	7,0	0,0	7,0	8,0	0,0	8,0	8,0	0,0	8,0	8,0	0,0	8,0	8,0	0,0	8,0
Utvidelse Rolvsøy kirkegård	8,8	8,8	8,0	0,0	8,0	0,8	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum kirken	47,8	47,8	15,0	0,0	15,0	8,8	0,0	8,8	8,0	0,0	8,0	8,0	0,0	8,0	8,0	0,0	8,0
Sum investeringer innenfor frie inntekter	1 968,7	1 773,2	358,7	1,0	357,7	515,5	32,9	482,6	422,9	46,0	376,9	374,8	63,6	311,2	296,8	51,9	244,9

Selvfinansierende investeringer

(tall i mill.kr.)	Sum		2015			2016			2017			2018			2019		
	Brutto	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto
Vann, avløp og renovasjon																	
Vann	352,0	352,0	80,0	0,0	80,0	80,0	0,0	80,0	80,0	0,0	80,0	56,0	0,0	56,0	56,0	0,0	56,0
Avløp	528,0	528,0	120,0	0,0	120,0	120,0	0,0	120,0	120,0	0,0	120,0	84,0	0,0	84,0	84,0	0,0	84,0
Fellesinvesteringer VA (ny)	7,7	7,7	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	5,0	2,1	0,0	2,1
Renovasjon	32,8	32,8	6,0	0,0	6,0	6,2	0,0	6,2	7,4	0,0	7,4	6,6	0,0	6,6	6,6	0,0	6,6
Feier	0,5	0,5	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum VAR	921,0	921,0	206,3	0,0	206,3	206,8	0,0	206,8	207,7	0,0	207,7	151,6	0,0	151,6	148,7	0,0	148,7
Teknisk drift																	
Nytt styringssystem i Cityterminalen	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Parkeringstekniske løsninger	3,2	3,2	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0	1,6	1,6	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bygge om automater til billettløs betaling (ny)	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0
Div. teknisk	6,2	6,2	1,0	0,0	1,0	1,6	0,0	1,6	1,6	0,0	1,6	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0
Eiendomsutvikling																	
Boligarealer	99,1	99,1	30,6	0,0	30,6	20,5	0,0	20,5	15,5	0,0	15,5	26,5	0,0	26,5	6,0	0,0	6,0
Næringsarealer	2,5	2,5	1,3	0,0	1,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3
Sum	101,6	101,6	31,9	0,0	31,9	20,8	0,0	20,8	15,8	0,0	15,8	26,8	0,0	26,8	6,3	0,0	6,3
Boligstrategi																	
Byggeprosjekter	308,5	248,8				106,5	19,3	87,2	151,0	30,2	120,8	51,0	10,2	40,8	0,0	0,0	0,0
Prosjektering, rehabilitering, radontiltak	12,0	10,4				3,0	0,4	2,6	3,0	0,4	2,6	3,0	0,4	2,6	3,0	0,4	2,6
Kjøpsramme	90,0	72,0				30,0	6,0	24,0	30,0	6,0	24,0	30,0	6,0	24,0	0,0	0,0	0,0
Div. eneboligtomter	40,0	32,0				20,0	4,0	16,0	20,0	4,0	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
"Leie til eie"	10,0	10,0				10,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nybygg og kjøpsramme	76,0	63,1	76,0	12,9	63,1												
Sum	536,5	436,3	76,0	12,9	63,1	169,5	29,7	139,8	204,0	40,6	163,4	84,0	16,6	67,4	3,0	0,4	2,6
Sum selvfinansierte	1 565,3	1 465,1	315,2	12,9	302,3	398,7	29,7	369,0	429,1	40,6	388,5	263,4	16,6	246,8	159,0	0,4	158,6

